

30T LOPH

2020

LOGIC AND PHILOSOPHY

Full Marks : 100

Pass Marks : 30

Time : Three hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

<i>Q. No. 1 carries 1 mark each</i>	$1 \times 12 = 12$
<i>Q. No. 2 - 13 carry 2 marks each</i>	$2 \times 12 = 24$
<i>Q. No. 14 - 23 carry 4 marks each</i>	$4 \times 10 = 40$
<i>Q. No. 24 - 27 carry 6 marks each</i>	$6 \times 4 = 24$
	Total = 100

Contd.

1. Give very short answers :

1×12=12

অতি চমু উত্তৰ দিয়া :

- (a) What is the essence of Induction ? 1
আগমনৰ মূল লক্ষণ কি?
- (b) Does Analogy depend on Law of Causation ? 1
সাদৃশ্যমূলক অনুমানে কাৰ্য-কাৰণ বিধিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰেনে?
- (c) What kind of proposition does Scientific Induction establish ? 1
বৈজ্ঞানিক আগমনে কোন প্ৰকাৰৰ বচন প্ৰতিষ্ঠা কৰে?
- (d) 'The ground of Induction is the result of Induction'
— Who made this statement ? 1
'আগমনৰ ভিত্তিয়েই আগমনৰ ফল'
— কথাষাৰ কোনে কৈছিল?
- (e) Name the hypothesis with the help of which the planet Neptune was discovered. 1
কি প্ৰকাৰৰ প্ৰকল্পৰ সহায়ত নেপচুন গ্ৰহ আৱিষ্কাৰ কৰা হৈছিল?
- (f) How many instances are required for the Method of Agreement ? 1
অন্বয়ী প্ৰণালীৰ বাবে কেইটা দৃষ্টান্তৰ প্ৰয়োজন হয়?
- (g) Who is the Propounder of Scientific Realism ? 1
বৈজ্ঞানিক বাস্তৱবাদৰ প্ৰবৰ্তক কোন?
- (h) Give an example of Primary Quality. 1
মুখ্যগুণৰ এটি উদাহৰণ দিয়া।
- (i) Give an example of Non-Moral action. 1
অনৈতিক ক্ৰিয়াৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।

- (j) What is the ideal of Ethics ? 1
নীতিবিদ্যাৰ আদৰ্শ কি?
- (k) "Religion is morality touched with emotion"
— Who said this ? 1
“ধৰ্ম হ'ল আবেগ-স্পৰ্শিত নৈতিকতা”
— কথাষাৰ কোনে কৈছিল?
- (l) What is meaning of the Latin word 'Religare' ? 1
লেটিন শব্দ 'Religare' ৰ অৰ্থ কি?
2. Give the definition of Unscientific Induction. 2
অ-বৈজ্ঞানিক আগমনৰ সংজ্ঞা দিয়া।
3. What is 'material cause' ? Give an example. 1+1=2
‘উপাদান কাৰণ কি? এটা উদাহৰণ দিয়া।
4. Define 'Plurality of Causes' with a suitable example. 1+1=2
এটা উপযুক্ত উদাহৰণ সহ ‘নানা কাৰণ বাদ’ৰ সংজ্ঞা দিয়া।

Or / নাইবা

- Mention *two* points of difference between Observation and Experiment. 2
নিৰীক্ষণ আৰু পৰীক্ষণৰ দুটা পাৰ্থক্য উল্লেখ কৰা।
5. Why is Ethics called Normative Science ? 2
নীতিবিদ্যাক কিয় আদৰ্শনিষ্ঠ বিজ্ঞান বুলি কোৱা হয়?
6. Give Mill's definition of the Method of Residue. 2
পৰিশেষ প্ৰণালী সম্বন্ধে মিলৰ সংজ্ঞাটো আগবঢ়োৱা।

Or / নাইবা

Give a concrete example of the Joint Method of Agreement and Difference. 2

মিশ্র অম্বয়ী-ব্যতিৰেকী প্ৰণালীৰ এটা বাস্তৱ উদাহৰণ দিয়া।

7. Mention *any two* conditions of a valid hypothesis. 2

বৈধ প্ৰকল্পৰ যিকোনো দুটা চৰ্ত উল্লেখ কৰা।

8. Define voluntary action. How many stages are there in a voluntary action? 1+1=2

ঐচ্ছিক ক্ৰিয়াৰ সংজ্ঞা দিয়া। এটা ঐচ্ছিক ক্ৰিয়াত কেইটা স্তৰ থাকে?

9. Give *two* points of differences between Primary Quality and Secondary Quality. 2

মুখ্য গুণ আৰু গৌণগুণৰ মাজত থকা দুটা পাৰ্থক্য আগবঢ়োৱা।

10. Give an example of 'hypothesis concerning Law'. 2

'নিয়ম বিষয়ক প্ৰকল্প'ৰ এটি উদাহৰণ দিয়া।

Or / নাইবা

Define 'working hypothesis'. 2

'কাৰ্যকৰী প্ৰকল্প'ৰ সংজ্ঞা দিয়া।

11. Mention the 'Canon of Elimination' on which the Method of Difference is established. 2

ব্যতিৰেকী প্ৰণালী প্ৰতিষ্ঠিত হোৱা অপসৰণৰ সূত্ৰটো উল্লেখ কৰা।

12. Mention *two* characteristics of Naive Realism. 2

সৰল বাস্তৱবাদৰ দুটা বৈশিষ্ট্য আগবঢ়োৱা।

Or / নাইবা

- Write *two* criticisms of Naive Realism. 2
সৰল বাস্তৱবাদৰ দুটা সমালোচনা আগবঢ়োৱা।
13. What is the theory of 'pre-established harmony'? 2
'পূৰ্ব-স্থাপিত শৃংখলা' মতবাদ কি?
14. Write *four* characteristics of Scientific Realism. 4
বৈজ্ঞানিক বাস্তৱবাদৰ চাৰিটা বৈশিষ্ট্য লিখা।
15. What are the *four* stages of hypothesis? Discuss. 4
প্ৰকল্পৰ চাৰিটা স্তৰ কি কি? আলোচনা কৰা।
16. Give *four* characteristics of Hegel's Objective Idealism. 4
হেগেলৰ বস্তুনিষ্ঠ ভাৱবাদৰ চাৰিটা বৈশিষ্ট্য আগবঢ়োৱা।
17. Mention *two* advantages and *two* disadvantages of the Method of Residue. 2+2=4
পৰিশেষ প্ৰণালীৰ দুটা সুবিধা আৰু দুটা অসুবিধা উল্লেখ কৰা।

Or / নাইবা

- What is the 'Characteristic Imperfection' of Method of Agreement? How can the problem be overcome? 2+2=4
অনুযায়ী প্ৰণালীৰ 'প্ৰকৃতিগত অপূৰ্ণতা' কি? এই অসুবিধা কেনেকৈ দূৰ কৰিব পাৰি?
18. Write *any four* characteristics of Analogy. 4
সাদৃশ্যমূলক অনুমানৰ যিকোনো চাৰিটা বৈশিষ্ট্য লিখা।
19. 'Positive and Negative conditions both taken together produce the effect.' 4
— Explain the statement.
'অনুকূল আৰু প্ৰতিকূল উপকাৰণৰ সমষ্টিতহে কোনো এটা কাৰ্য সংঘটিত হয়'
— কথাষাৰ ব্যাখ্যা কৰা।

Or / নাইবা

Define 'Cause'. Write the Qualitative and Quantitative marks of 'Cause'.
1+5=6

'কাৰণ'ৰ সংজ্ঞা দিয়া। কাৰণৰ গুণগত আৰু পৰিমাণগত লক্ষণসমূহ লিখা।

26. What is a 'hypothesis'? Explain the nature of hypothesis. 1+5=6

প্রকল্প কাক বোলে? প্রকল্পৰ প্রকৃতি ব্যাখ্যা কৰা।

Or / নাইবা

What are the different kinds of hypothesis according to Stebbing?
Discuss. 6

ষ্টেবিঙৰ মতে প্রকল্পৰ বিভিন্ন প্রকাৰবোৰ কি কি? আলোচনা কৰা।

27. State Mill's canon of the 'Method of Concomitant Variation'. Explain the
limitations of this Method. 2+4=6

'সহ-পৰিবৰ্তন প্রণালী' সম্পৰ্কে মিলৰ সূত্র উল্লেখ কৰা। এই প্রণালীৰ অসুবিধাসমূহ কি কি?

Or / নাইবা

Explain the Method of Difference with examples. 6

উদাহৰণসহ ব্যতিৰেকী প্রণালীৰ ব্যাখ্যা কৰা।

————— x —————